

Destination Kaliningrad

En tur til Rusland havde stået på ønskesedlen et godt stykke tid, så da Motour fik en på programmet, tog Marianna Harder Olesen og Jesper Wolff med.

Det er ikke hver dag, man kommer til Rusland, og det kræver også en del papirarbejde så som visum. Et arbejde som blev påbegyndt 3 måneder, før rejsen skulle foregå. Alle papirer skulle udfyldes meget omhyggeligt, og der var en del post der skulle sendes frem og tilbage mellem Henrik Tang/Motour og deltagerne.

Her skal det tilføjes, at det er en god idé at se sit pas grundigt igennem, da fejl ikke godtages, når turen går til Rusland. Jeg havde ikke været helt så grundig med mit pas og opdagede i sidste øjeblik, at mit mellemnavn ikke var kommet med i passet, så det var bare om at få lavet en hasterettelse af passet. Det lykkedes, selvom det var i sidste minut og absolut ikke behageligt for mig. Jeg følte mig lidt dum, men havde ikke opdaget fejlen, da jeg på trods af manglen havde været ude at rejse flere gange.

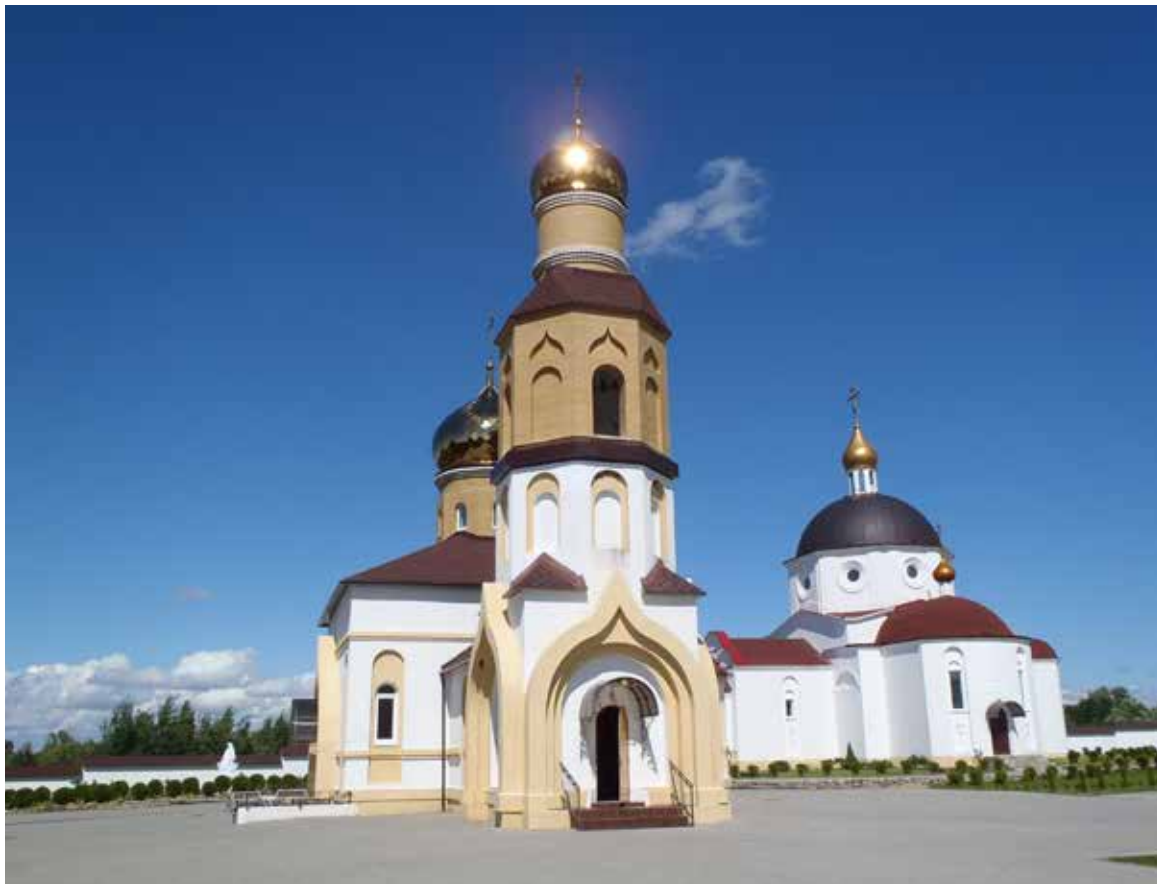
Vi havde aftalt at følges med nogle venner på køreturen til Karlshamn, hvor vi den 14. juli skulle mødes med de andre og sejle til Klaipeda i Litauen - en sejl tur på ca. 15 timer.

Turen til Litauen forløb ganske udramatisk, omend færgen bar præg af at være en rigtig truckerfærge. Maden var middelmådig, men ok. Vi kunne kun bruge litauisk valuta, så det var begrænset, hvad vi fik brugt af penge om bord.

Vi var 20 motorcykler og 25 deltagere, som den 15. juli skulle følges ad til den russiske grænse 60 km fra Klaipeda. Vi var et par stykker, der havde glemt at tanke cyklerne i Sverige, men der viste sig dog den mulighed, at vi kunne tanke ved mødestedet med vores lokale guide i Rusland. Her var turens ældste deltager hurtig til at tanke op, men havde glemt koden til sit Visakort, og vi andre skulle lige have afklaret, hvordan vi kunne betale.

Damen i lugen var ikke just sprogkyndig, og efter at have prøvet med engelsk og tysk måtte jeg finde mine russiske sprogkunderskaber frem og få en dialog i gang med damen, da der jo skulle afregnes. Mens vi fik afklaret, at der kunne betales med kort, kom en lille rødhåret dame frem til lugen og var synlig imponeret over, at der var en, der kunne tale lidt russisk, og snart gik snakken om, hvordan det forholdt sig, og hvilke russiske relationer jeg havde. Det viste sig, at det var vores russiske guide Olga.

Vi fik alle betalt, og den glemsomme med Visa-kortet fik nådigt betalt sin gæld af en af de andre.

Henrik præsenterede nu Olga, der skulle følge os i Rusland. Hun sad i følgebilen, som blev kørt af Jonas, som også var turlleder på rejsen.

Papirusseri

Vi var hjemmefra blevet opfordret til at udvise tålmodighed og venlighed ved grænseovergangen. Det fik vi så sandelig også brug for. Havde Motour haft problemer med det russiske bureaukrati for at få lavet visa til os alle hjemmefra, så fortsatte det så sandelig her ved grænsen. Vi skulle udfylde opholdstilladelser for hver deltager, og der måtte ikke være fejl i det ultra lillebitte skema. En beskrivelse til indførelse af samtlige motorcykler skulle vise sig at være en tålmodighedskrævende opgave for os alle sammen. Her måtte heller ikke være fejl og efter at have opbrugt samtlige engelske og tyske skemaer, så var der til sidst kun de russiske skemaer tilbage.

Efter 2½ sveddryppende time lykkedes det os alle at få vore skemaer godkendt, og vi kunne nu fortsætte turen via Curonian Spit - en beskyttet halvø adskilt fra Østersøen, og som i dag er en fredet nationalpark på ca. 100 km med et rigt dyreliv og smuk natur.

Første stop på russisk grund var bade/kurbyen Rybachi, hvor vi spiste frokost på restaurant Altri-

mo - et eksklusivt sted med udsigt ud over Østersøen og tydeligvis et sted for de rige russere.

Herefter fortsatte vi mod den gamle badeby Zelenogradsk. Byen ligger ved Østersøen i Semland 30 km nord for Kaliningrad. Stedet var oprindeligt en preussisk fiskerlandsby nær Kaup. Området kom under en tysk ordens kontrol og blev beboet af tyskere. Det tyske navn Cranz, oprindeligt Cranzkuhren, er afledt af det preussiske ord Krantas, som betyder "kysten". Området blev erobret af Sovjetunionen under 2. verdenskrig og blev senere en del af Rusland. Landsbyens navn blev herefter ændret fra Cranz til Zelenogradsk, der betyder "grøn by" på russisk. I byen findes der mange klassiske bygninger, da byen ikke blev ødelagt under krigen. Byen er i dag populær blandt russiske ferierende, og mange rige moskovitter ejer huse i området.

Henrik fandt hurtigt vores hotel, og vi fik anbragt vore cykler i hotellets baggård, som om natten var aflåst og overvåget. Efter check ind fik vi en velfortjent øl.

Inden aftensmaden fik vi lejlighed til at gå en tur i byen, som bærer præg af fortidens tyske dominans. Vi boede centralt og kunne nyde den hyggelige, lidt gammeldags stemning på den lange gågade med mange shoppemuligheder. Vi så mange gamle

træhuse langs det meste af gågaden, inden vi til sidst endte nede på den elegante og fornemme havnepromenade langs Østersøen. Vi beskuede en del moderne kunst forestillende nogle slanke og smukke kvinder, som straks blev fotograferet.

Efter dette hav-kig vendte vi næsen hjem til hotellet og aftensmaden. Måltidet var ganske fint, og vi blev alle introduceret for hinanden og fik lusket ud af vores lille guide, Olga, at hun havde fødselsdag. Så vi skulle naturligvis synge en dansk fødselsdagssang for hende. Alt i alt en fin afslutning på vores første dag i Rusland.

Cyklerne blev startet kl. 9, og næste destination var byen Sovjetsk. Vi kørte i nordlig retning ad små veje med begrænset trafik. Her oplevede vi en uendelig masse storke, som havde deres yndlingsredepladser på gamle vandbeholdere. Til stor begejstring for alle så vi rede efter rede og masser af storke. Senere kørte vi forbi en lille vindmøllepark med brugte vindmøller, som Danmark havde foræret til provinsen Kaliningrad. Det var en tiltalende gestus, Kaliningrad provinsen er jo stadigvæk et område, der er i rivende udvikling, men ikke har så mange likvide midler - så det er step by step.

Vejstrukturen kunne også være bedre på de små veje, så man skulle se, hvor man kørte, når man

ikke lige befandt sig på den lille motortrafikvej. Lige før vi skulle besøge et spritnyt nonnekloster - givetvis finansieret af den lokale mafia - overså vi en hulning i vejen og "pang!" Der røg vores ellers ret tunge topboks med et ordentligt brag og trillede nogle få meter bagud! Gudskelov kom de efterfølgende deltagere ikke noget til, og som den praktiske mand Jesper er, så fik han fikset problemet lynhurtigt med nogle solide strips, hvorefter vores boks blev døbt "dropboks".

Selve klosteret var flot, og kirkens guldkupler strålede i solen. Nonnerne havde en udpræget forretningsans, da de ud over at drive et kloster også drev en strudsefarm og souvenirbiks med alskens ting og sager. Der blev en livlig handel med de berømte små russiske kors til børn og børnebørn, og nogle måtte simpelthen have russiske ikoner med hjem.

Efter vores ankomst til Sovjetsk - den nordligste by i provinsen - og hotellet, som lå centralt placeret i byen over for en kæmpemæssig statue af Lenin, blev vore cykler anbragt sikkert i baggården, og vi indtog vores obligatoriske og hyggelige ankomstøl, før vi gik bytur med Olga i spidsen.

Vi besøgte den kendte "Dronning Louises" bro, hvor Napoleon 1. og zar Alexander 1. aftalte en

”ikke-angrebspagt”. Herefter ledte Olga os ned til Neman-floden, som også er grænseovergang til Litauen. Her kunne russere og litauere vandre over broen efter at være blevet grundigt checket. Litauerne var ivrige indkøbere af sukker i Sovjetsk.

Området var noget trøstesløst og bar tydeligt præg af bagsiden af Rusland - forfaldne husfacader, slidte gammeldags højhuse og en del nedlagte og øde bygninger. Byen var et af de 3 steder, hvor Motour skulle skaffe en ekstra tilladelse for os for bare at være der. Så det er ikke nok at nøjes med et visum, og vi var glade for, at Henrik havde så meget styr på papirerne, inden vi skulle af sted.

Danskejet landbrug

Efter et solidt morgenmåltid sad vi igen på cyklerne og skulle nu besøge et danskrevet landbrug. Her fik vi grundig information om, hvor svært det er at lede et landbrug, hvor det at lære personalet at holde ting ved lige og møde ædru på arbejdet er en stor udfordring. Det så nu ud til, at noget var lykkedes, og 600 tons ubrugeligt skrot fra gamle traktorer og lignende var blevet solgt. Disse penge kom jo landbrugsvirksomheden til gode. Dog var det tydeligt for enhver, at der var et stykke vej endnu mht. effektiv drift. Stedet var ikke specielt moderne, og

man kunne bedst sammenligne det med et fattigt landbrug fra begyndelsen af 1950'erne.

Vi sagde pænt farvel til de to danskere, vi mødte, og ønskede alt godt fremover. Alle syntes, at det var prisværdigt, at danskere havde mod på den store udfordring.

Så gik turen videre til noget helt andet - nemlig det berømte hestestutteri Georgienburg lidt nord for Cernjahovsk. I Georgienburg er der blevet avlet Trakehner-heste siden 1771. I dag er det et russisk privat-firma, der driver stedet med verdens kendteste dressurheste. Vi fik en meget fin rundvisning og styr på de 3 slags heste, der findes inden for racen.

Vejret var i mellemtiden blevet rigtig dårligt med silende regn, men Henrik bød på lækker kage og kaffe i stutteriets fine kaffestue, så humøret steg betydeligt, og vi hyggede os igen.

Eftersom vejret var dårligt, besluttede vi at køre direkte til Cernjahovsk - en middelalderby anlagt i det 14. århundrede som et fort. Det regnede ikke så meget, og der var heldigvis kun 5 km at køre. Vi nåede en fin byrundtur til føds i tørvejr inden midt-dagen.

Vores hotel i Cernahovsk var meget fint og pompøst, og vi havde en hyggelig aften med rigtig god

mad. Dog vil vi huske hotellet for deres pandekager med kødfyld til morgenmad - ikke helt hvad vi havde forventet, men det var også en misforståelse, for Henrik havde fortalt dem, hvordan vi gerne ville have morgenmaden. ”Køkken-mutter” selv kom ud og spurgte Henrik, hvordan vi gerne ville have morgenmaden, og da Henrik havde været på hotellet 2 gange før, havde han bedt om ikke at få de kedelige pandekager med kødfyld uden smag. Men om morgenen var der alligevel lavet det samme, som ”man plejede”, og da Henrik spurgte, hvorfor de så brugte så meget tid på det aftenen før, så fik han det svar, at det var meget lettere at gøre, som de plejede!

Så var det atter op på cyklen og ud i det russiske landskab. Vi tog nu til korsridderborgen Insterborg, hvor Olga fik hevet en søvrig langhåret hippie - som dog var meget sympatisk, da vi fik ham på nærmere hold - ud af fjerene. Her blev vi orienteret om borgens historie gennem tiderne. Den havde været under angreb mange gange i 12-,13- og 1400-tallet fra Litauen, i 1600-tallet af tatarerne og sidst i 1600-tallet sågar af svenskerne. Under Napoleonskrigen var borgen atter blevet angrebet, og under 2. verdenskrig led borgen alvorlig skade. Borgen var bestemt klassificeret til restaurering, og vi gav også et bidrag til det.

Apropos bidrag til restaurering, så havde vi ved flere lejligheder også givet et bidrag til de kirker, vi besøgte undervejs. Dels var det meget populært at købe lys i en kirke og tænde for et familiemedlem, som ikke mere er her, eller bare for nogle mennesker som vi holdt af. Herudover var de russiske kors (i guld eller sølv) også noget, som vi indkøbte en del af. Ligeledes tog Olga os med ud til flere ruiner af gamle slotte og borge, som hver havde deres historie, og alle var i en elendig stand. Men russerne hæger om deres fortid og vil meget gerne indvi os i deres historie, ligesom de bravt kæmper for at restaurere alt, hvad de kan, omend der efter vores målestok skal meget til, men deres iver og ihærdighed er beundringsværdig.

Undervejs holdt vi picnic i Pravdinsk, og jeg fandt en Lenin-statue, som fik mit selskab. Befolkningen i Pravdinsk var meget flittige til at restaurere deres by, og det var alt i alt en nydelig by efter forholdene.

Efter en del køren på de russiske landeveje og gennem diverse landsbyer, hvor asfalten ikke var noget, som man spenderede penge på (utroligt, at de russiske damer kan gå nok så elegant af sted i deres højhælede sko under de forhold), gjorde vi holdt i en lille landsby kaldet fred på russisk - Mir. Her

gik der heste løs uden at tage synderlig notits af os og vore motorcykler, og vi så en kirke, hvor hvert af kirkens spir havde en storkerede.

Fin modtagelse

Denne dag var vores sidste som "nomader", før vi nåede hovedstaden Kaliningrad i provinsen af samme navn. Inden vi kørte ind i selve Kaliningrad, havde Henrik Tang planlagt et besøg hos en dansk virksomhed – DSV Transport. Det var noget af en modtagelse, vi fik! Hele ledelsen stod foran hovedbygningen og tog imod med hvide og blå balloner og et kæmpe "Velkommen til DSV" skilt. De insisterede på at forevige vores besøg med et kæmpe gruppebillede. Herefter var der en kort introduktion og power point præsentation af deres organisation, mens der blev serveret et gigantisk kaffe/the bord med alskens kager. Sikke en gæstfrihed! Herefter var der rundvisning, og der blev konstant taget billeder af os, så det kunne måske gå hen at blive et reklamespot for dem i en eller anden anledning?

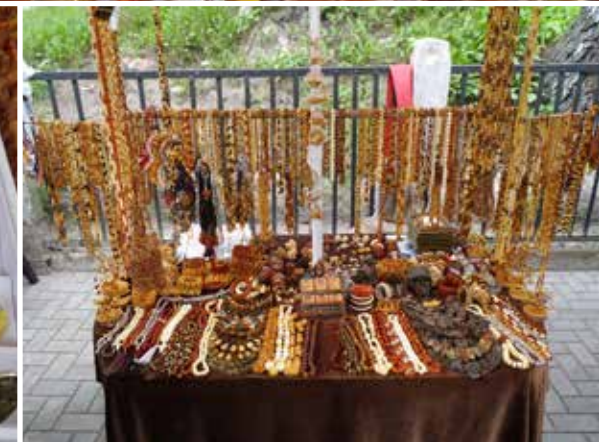
Efter denne formidable velkomst var det tid til at vende næsen mod selve Kaliningrad. Trætheden var ved at melde sig, før pludselig gled vores motorcykel lige så stille længere og længere ned mod jorden, og der var ingen tvivl om, at vi var i færd

med at skride, og Jesper nåede at få lidt hold i ryggen, da han gjorde alt, hvad han kunne, for at holde cyklen oppe. Vi fik hjælp og rejst "Bimmer" op uden skrammer.

Vi fik vinket farvel til vore flinke værtsfolk og bevægede os nu ind mod Kaliningrad i regnvejret og med udsigt til myldretid. Det skulle også vise sig at holde stik. Det var utrolig ubehageligt at køre ud og ind mellem mange biler og toppede brosten, hvor sporvognskinnerne var meget højere end brostenene og til og med glatte pga. regnvejret. Henrik ledte os dog godt gennem trafikken, og det var en lettet flok, der nåede frem til hotellet.

Det var endnu et godt hotel med sikker parkering med vagt og det hele. Nu glædede vi os til at nyde et par dage med 2 busudflugter og en fridag. Cyklerne fik så også et tiltrængt hvil efter af have været på de russiske veje i adskillige dage.

Den 19. juli var udflugtsdag med bus i hovedstaden Kaliningrad. Vi skulle bare gøre os selv klar og ikke iføre os "motorcykeluniform". På byturen så vi den gamle kongeport, som var byport, da byen var underlagt tysk herredømme og hed Königsberg. Herefter gik turen ned til havnen, hvor vi så ubåde, torpedoer og nogle enkelte stalinorgler. Bygningerne savnede noget polish udenpå, men det er typisk

for Rusland, da der generelt ikke bliver gjort så meget ved de ydre facader.

Vi så også et stort bygningskompleks, der var bygget på ustabil grund i 1970'erne og aldrig blev taget i brug, da hele byggeriet sank. Et grimt mindesmærke fra den tid må man sige! Området med sprængte broer fra tyskerne tilbagetrækning i 1945 var også på programmet, og vi kom på havnerundfart på floden Pregola.

Bagefter var der lækker frokost på en fin og meget moderne restaurant beliggende på den meget eksklusive havnepromenade. Betjeningen er ikke særlig frisk eller hurtig i Rusland, og derfor sprang Henrik til for at hjælpe tjenerne, så vi kunne få vores fortjente frokostøl. Efter frokosten gik turen til øen Kneiphof, hvor vi så den store katedral og mindesmærket for Immanuel Kant, mens vi blev belejret af diverse fotosølgere.

Dans, sang og vodka

Om aftenen havde Motour fået arrangeret en russisk folkløse-aften med alt, hvad dertil hører. Det var kun kort fra vores hotel, så vi gik derhen til fods. Her fik vi en overdådig middag og underholdning af en russisk danse- og sang-trup og på tæt hold lyttede til lystige og vemodige folkesange frem-

ført af en veloplagt gruppe, som også bød de danske mænd op til dans. Det var en meget smuk optræden med al den sjæl og karisma, som kun det russiske folk kan levere.

Denne aften skulle vi selvfølgelig også nyde den gode og ægte vodka, og det blev lige pludselig til 8-10 flasker - alle med forskellige navne som "De 5 søer" osv. Som man kan tænke sig, så blev der til sidst en meget hjertelig og løssluppen stemning, og truppen fik da også solgt en del cd'er til os. Alt i alt en meget livlig afslutning på en herlig aften.

Næste dag var vores egen, og vi kunne gøre, hvad vi havde lyst til – et godt tidspunkt at planlægge en fridag. Selvom der blev drukket flittigt af vandflaskerne oven på vores vodka-aften, var alle oplagte til at shoppe eller se Kaliningrad på egen hånd. Selve Kaliningrad centrum var meget eksklusivt med mange fine stormagasiner, springvand og fine pladser og den store smukke kirke, der kunne ses på lang afstand med dens mægtige guld-kupler. Vi så et bryllup og oplevede det på nærmeste hold med venner og familie, champagne og store brød. En fin oplevelse.

Der var stort set ikke den ting, der ikke kunne købes. Vi besøgte også ravmuseet med alle de fine butikker og købte ravarmbånd til dem derhjemme.

Det var en sjov oplevelse at se al den kreativitet, der var lagt i mange af disse gyldne klumper! Jeg købte selv en samovar indkapslet i rav. Vi gik også lige en tur lidt uden for bymidten. Her var der knap så eksklusivt, men det var også værd at se.

Noget af tiden blev vi forfulgt af de russiske gadehunde, og det gik ikke helt stille for sig. De gjorde ikke noget, selv om nogle af dem var store. Det var tydeligt, at der var en hakkeorden iblandt dem. Olga fortalte, at der var foreninger, der tog sig af hundene og sørgede for mad og anden pleje. Hun var selv medlem af en sådan forening.

Dagen efter gik turen til et lukket område, nemlig den russiske militærbase for østersøflåden. Her havde Henrik også fået en speciel tilladelse, så vi kunne besøge området. Vi fik nu ikke så meget hemmeligt at se bortset fra nogle militærskibe og en paradeplads. Russerne har ikke så meget at gemme på mere.

Ved havet i Bialysk fik vi set en kæmpe statue af Katerina den Store til hest, og hestens hale siges at være den største hale, der er set på en statue. Herudover fik vi frisk luft og et fint view ud over stranden. Selve byen Bialysk virkede tom og øde, og der var ikke meget liv i gaderne. Militæret er også reduceret kraftigt i Rusland.

Rav i lange baner

Nu gik turen videre til den store ravmine Palmnicken, eller Yantarny som det kaldes af russerne. Yantarny betyder rav på russisk. På dette sted opgraves der ca. 80-90% af verdens samlede ravforekomster. Det var fascinerende at se, at rav ikke kun kommer fra havet, som mange måske tror, men at rav forekommer i store mængder i speciel jord. Der var mulighed for selv at prøve at grave efter rav i nogle store sandkasser, og det lykkedes mig at finde 7-8 mellemstore stykker som minde om besøget i Yantarny.

Turen sluttede i byen Svetlogorsk, som siden 1990 er blevet et meget populært feriested for rige russere, som også ejer mange huse i byen. Her fik vi en velfortjent kop kaffe med en god is til og kunne herefter gå en tur ned ad den pulserende hovedgade med alle de mange kræmmerbutikker eller gå ned til den fine strandpromenade en sidste gang og få et glimt af de frådende østersøbølger. Vi var retur på hotellet sidst på eftermiddagen, og det var vores sidste udflugtsdag i Kaliningrad.

Efter morgenmaden vendte vi næsen mod den polske grænse. Vi kom hurtigere gennem paskontrollen end på indrejsen til Rusland. Denne gang tog det heldigvis kun 1 time. Lige inden vi kørte

ind i Polen, havde vi mulighed for at tanke den billige benzin, og her oplevede vi en firnurlighed hvad angår optankning af biler. Ved brug af en donkraft eller 2 høje træklozser, som bilerne blev kørt op på, kunne der tankes mere brændstof på bilerne!

Alle var nu klar til den sidste del af turen, og vi fik taget en hjertelig afsked med Olga, som var så heldig at blive hentet af sin mand.

Nu fortsatte turen gennem det polske Masurien, som må siges at være den mere velstillede del af Polen. Vi passerede flotte, velholdte huse og opdyrkede marker og gennem flotte, grønne løvskove. Det var som at slå en streg i sandet i forhold til provinserne Kaliningrad.

Næste stop var KZ-lejren Stuffhof i den lille by Sztutowo 35 km fra Gdansk. Henrik havde valgt at holde pause her, idet det var her, at de danske politifolk blev interneret under krigen. Lejren blev oprettet i 1939 som en beskeden fangelejr, men blev i 1941 overført til det tyske SS. Den blev herefter gradvist udbygget og kom til at rumme flere nationaliteter så som russere, nordmænd, franskmænd, hollændere og danskere. I alt havde lejren og de 100 arbejdslejre/udekommandoer 52.000 fanger, da antallet var højest!

Fangerne udførte skovarbejde og byggeri samt

arbejde på et anlæg til forsvar mod den russiske hær. De arbejdede også med lejrens anliggender og på fabrikker i nærheden. Dødeligheden var generelt meget høj, og der omkom ca. 70.000 fanger i Stuffhof som følge af sult, sygdom, chikaner og mishandling. I 1944 indrettede SS et gaskammer, hvor fangerne dræbtes systematisk med cyklon B. Kapaciteten blev hurtigt for lille, og gaskammeret suppleredes derfor med en jernbanevogn indrettet til samme formål.

Lejren er kendt for fangernes store døds-march i januar-februar 1945, da den skulle evakueres. Lejren blev så effektivt forsvaret af tyskerne, at det først lykkedes de russiske tropper at overtage lejren og befri fangerne den 10. maj 1945 - dagen efter Tysklands kapitulation. Det var et trist og bevægende besøg for os alle. Et skræmmende bevis på tyskernes regime med menneskeudryddelse og systematisk terror!

Vi ankom i god tid til færgen i Gdynia, men var nogle af de sidste der kom om bord pga. tekniske vanskeligheder med udstedelse af boardingkort. Dog var det et plaster på såret, at Henrik havde bestilt en herskabelig buffet til os alle om aftenen, og det blev en rigtig hyggelig afskedsmiddag.

Den 23. juli kl. 9 lagde færgen til i Karlskrona, og nu var det for alvor tid at tage afsked med alle. Det blev gjort med maner efter morgenmaden, og Jesper og jeg vil gerne sige tak for en meget anderledes motorcykeltur, hvor vi lærte at påskønne vort eget land, og de fremskridt vi har gjort i årenes løb, når man sammenligner med de forhold, vi så i provinsen Kaliningrad. Russerne er på vej, men det tager sin tid. På mange områder er det stadig et østland med stort "Ø"!

Også en stor tak til alle deltagerne på turen. Det var en minderig tur med hele 4 fødselsdage, højt humør og altid en frisk bemærkning om dette og hint. Motour gennemfører rejsen igen i 2016 fra 16/7 til 27/7. Du kan se præsentationen på <http://motour.dk/Rejse.aspx?ID=674>

Marianna Harder Olesen